

» Lærken synger og strandskaden løber rundt i vandkanten herovre. Det er et privilegium at være hyrde i Danmark

KASPER LEDET HANSEN, vandrehyrde

Hyrden og hans får på vej over et lavvandet område ved den sydvestlige del af øen.

Foto: Flemming Thorning-Lund

Fårehyrden og de bandlyste planter

KAMP: Invasive arter truer vegetation - Læsø har fået sin første vandrehyrde

Af Carl Åge Østergaard
carl.aage.oestergaard@nordjyske.dk

LÆSØ: En invasion truer naturen langs Læsøs kyster. To fremmede plantearter, engelsk vadegræs og rynket rose, bedre kendt som hybenrose, har fået overtaget i vandkanten og klitter på dele af Kattegatøen.

Det er baggrunden for, at turister på Læsø i sommer kan møde en vandrehyrde med 70 gute får ved vadehavet ud for den sydvestlige del af øen. De er mobiliseret i kampen mod invasive planter.

Fårene spiser de friske skud fra vadegræs, og det er med til at nedsætte frøspredningen ganske voldsomt, fortæller Hans-Henrik Jørgensen, Naturstyrelsen Vendsyssel, som er projektleder på naturgenopretningsprojektet Life Læsø.

Vadegræs, som blev indført til brug ved landvindingsprojekter ved Mariaerfjord, udgør i dag et stort problem langs dele af den

FAKTA

LIFE LÆSØ

■ Projektet Life Læsø skal sikre og bevare lysåben natur på ca. 4000 hektar på øen – og samtidig gøre en særlig indsats for fuglebestanden.

■ Hvis et lysåbent område ikke bliver drevet korrekt, gror det til og bliver til skov – og de karakteristiske planter og dyr forsvinder.

■ Invasive planter som vadegræs og rynket rose er stærkt ødelæggende for den naturlige vegetation og dermed for de tilhørende fugle, pattedyr og insekter.

KILDE: NATURSTYRELSEN

jyske østkyst og på Samsø. Planten blev første gang fundet på Læsø for få år siden. I løbet af af bare tre år vokse- de arealet med den invasive vadegræs fra 14 til 24 hektar.

- Typisk bruger den 20-30 år på at etablere sig i nye områder. Derefter spreder den sig hurtigt.

Eksplosiv vækst

Det var præcis, hvad der skete på Læsø for få år siden. I løbet af af bare tre år vokse- de arealet med den invasive vadegræs fra 14 til 24 hektar.

- Planten gror i vandkanten og breder sig op i vandløb - områder som er vigtige for vadefugle og for fiskeyn-

gel. Derfor er den et problem, og derfor er den på listen over de 100 værste invasive arter på verdensplan, forklarer Hans-Henrik Jørgensen.

Fri færdsel

Får bruges til naturpleje mange steder. Men de fleste steder går de bag et hegn.

På Læsø er der behov for afgræsning i klitter, der er ryddet for rynket rose, så planten ikke etablerer sig igen, og i vandkanten, hvor mange mennesker færdes.

Steder, hvor det er problematisk at lave fysiske spæringer.

Løsningen blev derfor ansættelse af vandrehyrder til at dirigere fårene hen, hvor der er mest brug for dem.

24-årige Kasper Ledet Hansen, tidligere Hjørring, var heldig at blive den første med den sjældne jobbeskrivelse på Læsø.

- Lærken synger og strandskaden løber rundt i vandkanten herovre. Det er et privilegium at være hyrde i Danmark, siger han.

Han har lært faget fra bunden og ernærer sig bl. a. ved at klippe får.

Han og hans makker, en tidligere fåreafler, er ansat af Natura 2000 Læsø Lodsejerforening, foreløbig for en tre måneders periode, hvorefter fårene skal bag hegn igen.

Hyrde og naturguide

At ansætte hyrder er en dyr form for naturpleje, og der er praktiske problemer med at opnå tilskud til afgræsning fra Natur/erhvervsstyrelsen, fordi naturplejen ikke foregår inden for et bestemt afgrænset område.

Projektleder Hans-Henrik Jørgensen fortæller en gruppe nordiske besøgende, som for nylig deltog i Nordiska Förbundet för Kulturlandskaps tre dages kursus i Nordjylland, om bekæmpelse af invasive arter.

Hunden Kevin er uundværlig for at holde styr på de mange får.

Hans-Henrik Jørgensen håber, at der findes en langsigtet løsning, måske endda med flere hyrder, ved et samarbejde lodsejerforeningen, Naturstyrelsen, Læsø Kommune og turistkontoret.

Hyrderne skal nemlig også guide på naturture for turister, hvor de fortæller om, hvad de laver med deres får og hvorfor samt om LIFE Læsø.